

— בנקודה זו הגיע האדם אל עצמו — אל הנקודה הפנימית אליה שאפנו בכל שלבי עבודתנו הפרטית. ברגע שאנו רואים את עצמנו מחוברים אל הבורא ית', מושרשים ושתולים באלקות — ברגע זה הגענו אל עצמנו. שוב לא תעקרנו רוח קימעא, כי שורש חזק לנו. רק אדם מנותק ממקום חברו 'רוח קמעא עוכרתו'.

זוהי נקודה דקה עד מאוד. באותה סוגיא שאנו בביאורה יש עוד מאמר, המראה בעליל עד כמה קשה הוא להגיע אל נקודת עצמנו: 'אין תפלתו של אדם נשמעת אא"כ משים לבו כבשר...'. העוסק בתפילה ומכניע את עצמו אל בוראו — שזהו ענין התפילה! — לכאורה כבר הגיע אל נקודת פנימיותו, ומה מקום לדרש ממנו עוד 'לשים לבו כבשר' דווקא? זוהי אזהרה לבל ניתפס למלאכותיות שטחית! הורונו חז"ל כי בהכנעה עצמה נוכל לרמות את עצמנו: יכול אדם לעמד בתפלה ולהכיר בנבראותו, אבל הוא שוכח כי הוא אדם. גם מלאך מכיר בנבראותו, אבל לב-בשר אין לו. ומהי הכרת הנבראות באמת? 'אמת כי אתה יוצרם ואתה יודע יצרם, כי הם בשר ודם'. אני, האדם בטבעי, עם מדותי הרעות ותאוותי המרובות, אשר יצרי ודמיונותי שולטים עלי, מעשי מבולבלים ומחשבותי רובן לרע — כך אני חי, ועם כל זאת אני מעמיד עצמי לפני בוראי, כי בכל זאת אני מחובר אליו ושרשי נשמתני מעורים בו ית'!. (מתוך עלי שור ח"א עמ' קפ ואילך)

דף ו

ז'שבאו עדים שהיא טמאה' — התוספות צדדו שכן הדין בעד אחד שהעיד לאחר ששתתה שהיא טמאה — נאסרת בתרומה, כי עד אחד לענין סוטה הרי הוא כשנים. ואולם הרמב"ם (סוטה ג, כג) פסק שעד אחד אינו אוסר, שהרי שתתה. וטעמו, כתב המשנה-למלך, לפי שאין נאמנות לעד אחד אלא לענין זה שלא נשקנה, וממילא היא אסורה ועומדת מחמת הקינוי והסתירה ומניעת ההשקאה, אבל לעד עצמו אין נאמנות לאסרה, הלכך לאחר שכבר נבדקה אין העד נאמן. [ואפילו מעיד שהיה עמו עד נוסף וראו שניהם שנטמאה, לשיטת הרמב"ם אינו נאמן, שאין לנו לפסול בדיקת המים אלא כששני עדים כשרים לפנינו (עפ"י חזון איש קלג, א)].

ואם תאמר, מאחר ועד אחד נאמן לאחר קינוי וסתירה בתורת ודאי [ולא רק לענין שלא נשקנה לכתחילה אלא נאמן להפקיע עיקר דין ההשקאה, כי אנו מקבלים שהיא זינתה ודאי], אם כן מה לי בא העד לאחר שתיה או קודם לכן, הלא הוברר בעדותו שהשקאה בטעות היתה וכמאן דליתה ואינה בודקת כלל? — יש לומר, הואיל ובעצם אין דבר שבערוה פחות משנים ואין העד נאמן לאסור את המותרת. רק בזמן שכבר חל איסור סוטה מחמת הקינוי והסתירה, במצב זה האמינה תורה את העד על טומאה, אבל לא כאשר האשה במצב של התר. ואפילו אם אומר העד שיש כאן איסור מחמת קינוי וסתירה אינו נאמן, מאחר ואינו מעיד על מצב נתון שהיא עומדת באיסור, הלכך לאחר ההשקאה אין מקבלים דברי העד, גם אם מעיד שאין זו השקאה. (עפ"י חידושי הגר"ח על הרמב"ם, הל' סוטה).

א. כע"ז כתב בשו"ת עונג יום טוב (קע), וכתב לחלוק על דברי המל"מ ונקט שהעד נאמן בעצם עדותו ולא רק כלפי מניעת ההשקאה. עוד בבאור הדברים ע' בקהלות יעקב — סוטה ב. וע"ע במובא להלן לא.

ב. בא העד לפני ההשקאה ועברו והשקוה — כתב האור-שמח (תרומות ח, טו) שנשארת באיסורה, כיון שההשקאה דמיקרא שלא כדין היתה. וכן נראה לפי הסבר הגר"ח הנ"ל, שהעד נאמן בתורת ודאי כל שנאסרה בקינוי וסתירה).

‘...ואנהר לן עיינין ממתניתין, דקתני ושבו לה עדים שהיא טמאה... אלא אי אמרת מים בודקין אותה, תיגלי מילתא למפרע דסהדי שקרי נינהו’ — ואם תאמר כיצד אפשר לפוסלם, שמא בעלה בא עליה בדרך, וכיון שאינו מנוקה מעוון, אין המים בודקים את אשתו (כדלהלן כד)? יש לומר שמשמע לו שהמשנה מדברת בכל ענין, גם כשהשקה לאשתו אחרת והמים בדקה, שאם לא היה האיש מנוקה מעוון, לא היו בודקים [ואולם מרש"י משמע שאין המים בודקין את זו שבא עליה בלבד]. עוד יש לומר, הבעל שיודע בעצמו שנקי הוא מאותו עוון, הרי יודע שהם עדי שקר, ומותר לו להאכילה תרומה בינו לבין עצמו, כי כלפי דבר שמחזור אצלו לא עשתה תורה ספק כודאי. (עפ"י אור שמח — סוטה ג, כג).

וכבר הקשה כן הרא"ש בתוספותיו, ותירץ באופן אחר (וכן הוא בספר הישר לרבנו תם, תשובה כ): אין לתלות שבא עליה כדי להכשיר העדים, לא מיבעיא לדעת חכמים הסוברים שמוסרים לו עדים ללוותו, אלא אף לר' יהודה, בעלה נאמן לומר שלא בא עליה, כיון שבא להשקותה.

א. לא זכיתי להבין כיצד מבטלים עדות גמורה משום סברא זו [וע' בכתובות טז כג, שמשמע שיש אפשרות לבטל עדות עפ"י סברא מוכחת. ע"ש בקוב"ש. וצ"ע]. ואולי הכוונה שפסלו מדרבנן את העדים, כדי שלא יוציאו לעו על המים, כיון שכולי עלמא לא יתלו בעוון הבעל, אך עדיין קשה מה ההוכחה מן המשנה. וצ"ל לכאורה שסברא פשוטה היא שהתורה סמכה על בדיקת המים לגמרי, וגזרה שאין לנו לתלות בסיבה כלשהי שהמים לא בדקו. וצ"ע.

ב. האור—שמח הקשה קושיות על הרמב"ם שכתב שאם באו עדים אחר ששתתה, תולים שאין הבעל נקי מעוון. ולכן אין תירוץ של הרא"ש מיישב, והוצרך לתירוץ אחר. וכן רמז להעיר על הרמב"ם מסוגיתנו, החזו"א — קלג, ב.

ג. מש"כ האור"ש שלא עשתה תורה ספק כודאי כלפי הבעל כשהדבר מבורר אצלו — אינו דומה למש"כ בעצמו (בריש הל' סוטה) שאשה שקינא לה בעלה ונסתרה אסורה בתרומה אפילו יודעת בעצמה שהיא טהורה, כי הסתירה עושה איסור בעצם ולא רק מחשש טמאה [ונראה שהלך לשיטתו בהלכות אישות כד, כד, ע"ש. וכן נקטו הגרע"א והחת"ס. ויש מצדדים בזה] — כי שונה כאן שלפי ידיעת הבעל המים בדקה והיא הותרה לפי דין התורה.

ד. יש לעיין כששתתה ולא ניוקה, והאיש שנסתר עמה אומר שטימאה — האם אסורה לו משום דשויא אנפשיה חתיכא דאיסורא. הנה לדברי הרמב"ם ודאי אסור, כי תולים שבעלה אינו מנוקה מעוון (וכן כתב המנחת-חינוך שסה, ט), אך להתורא"ש ור"ת הנ"ל יש לעיין, כיון שמנתיחים בודאות שהאיש מנוקה מעוון, הרי המים סותרים דבריו. ואף להרמב"ם יש להסתפק באופן שהמים בדקו את אשתו האחרת וכנ"ל. [וכל זה בהנחה שעד אחד במדינת הים היודע שהיא טמאה, המים בודקים אותה. וכשיטת הרמב"ם. ובדעת התוס' נחלקו האחרונים — ע' משל"מ; מנ"ח שסה, ל; אבני מלואים קעה ועוד. ושמא אף אם בעד אחד דעלמא אין המים בודקים, י"ל שבוועל שאני שאין נאמנותו אלא מדין שויא אנפשי, והרי לעולם הוא יודע. וע' מנ"ח שסה, ל].

ונראה שלדעת הסוברים דשויא אנפשי' וכו' יסודו מדין נדר — ודאי אסור. ואף לדעת החולקים י"ל שאין מאכילין לאדם דבר האסור לו לפי דבריו, הגם שיוודעים אנו שהוא מותר. אך לכאורה אם הוא חוזר בו מדבריו אפשר שיהא מותר. וכן צידד במנחת חינוך (שסה, י) אף לדעת הרמב"ם. וצ"ע בכל זה).

‘זונה היא’ — ואסורה בתרומה מקרא דובת כהן כי תהיה לאיש זר, הוא בתרומת הקדשים לא תאכל. (עפ"י תוס' יבמות מד: ד"ה הכא. ואף לוי' וישראלית בכלל. ע' יבמות סח: וברש"י; רמב"ם תרומות ו, ז. וע"ע בשפת אמת כאן ובמשך חכמה — אמור כא, ט ד"ה את אביה).

(ע"ב) 'קדש הקומץ ולא הספיק להקריבו עד שמת הוא או עד שמתה היא' — הרי היא ככל הנמחות ותשרף' — הוא הדין אם מת או מתה משקדשה המנחה בכלי, ועדיין לא קמץ. אלא משום ששנה

בסיפא קרב הקומץ נאכלת, נקט רישא קידש הקומץ, שאעפ"י שכבר קרוב להקרבה, נשרפת ואינה נאכלת. (עפ"י תוס' כב: ד"ה אלו; רמב"ם סוטה ד, יד).

פרפראות

'אמר רב עמרם: הא מילתא אמר לן רב ששת ואנהר לן עיינין ממתניתין'... — בחמשה מקומות בתלמוד נמצא ביטוי זה, 'ואנהרינהו לעיינין' או 'ואנהר לן עיינין' (ואלו הן: כאן וביבמות לה. נו. נח: ב"ב נג), ובכולם מדובר על רב ששת. יתכן שתלמידו רמז כאן שאם כי היה הרב 'מאור עינים', האיר את עיני תלמידיו בהלכה.

'שישאו ויתנו בה מוזרות בלבנה' — נחלקו בירושלמי (ו,א) אם לגרוס 'מוצרות' — והכוונה לניפוץ צמר, או 'מוזרות' — שזרות פשתן. וכן פירשו רש"י רמב"ם ותוס' (כו.). יש מי שפרש שהוא כינוי לנשים פרוצות. גם בימי הביניים באירופה נחשבה טוויט נשים לאור הלבנה כדבר מגונה. (עיינים בדברי חז"ל ובלשונם (לר"ח ארנטרוי ז"ל), עמ' קכד).

דף ז

'תלמידי חכמים אין כולי עלמא לא... היינו טעמא, דידיעי לאתרוויי ביה' — שיודעים להתרות ולדבר עמו, ודבריהם מועילים יותר משאר בני אדם, ואפשר שלסתם בני אדם לא ישמע להם המותרה, כי יסבור שאינם יודעים. [ואולם פשוט שלדינא התראת שאר בני אדם שאינם ת"ח מועילה. וכוונת התוס' גבי התראה בעיני ת"ח' כנ"ל, שמועילה יותר]. (ע' אגרות משה יו"ד ח"א קנט)

'תניא רבי יהודה אומר: בעלה נאמן מקל וחומר... אמר להו קל וחומר ברישא ופרכוה, והדר אמר להו קרא' — יש להוכיח מכאן שאיסור יחוד מן התורה אינו אמור בחייבי כריתות בלבד אלא אף בחייבי לאוין [ואפשר שהוא הדין באיסור עשה. מנחת חינוך קפח, ג], כמו שפסקו הפרישה והבית-שמואל (כב) — שהרי למדו כאן מן הכתוב להתיר לבעל להתיחד עם אשתו שנסתרה, הגם שאינה אלא בלאו. ומשמע שללא ההתר, אסור הדבר מן התורה. (חזון איש אה"ע לד, ו, ובהגהות שבסוף ספר אבי עזרי — הל' איסורי ביאה. וכן רמז באחיעזר ח"א ט, א).

אולם יש סוברים שבחייבי לאוין אין איסור יחוד מדאורייתא (ע' קרית ספר — איסורי ביאה כב; פתחי תשובה אה"ע כב. וכ"כ המנחת-חינוך (קפח, ג) והאבי-עזרי (סוף הל' איסו"ב) בשיטת התוס', ודייק כן באבי"ע מדברי הרמב"ם, ובוה תירץ קושית הגרעק"א על התוס' כאן. וכן דייק באחיעזר (ח"א ט, א) מלשון הרמב"ם ועוד ראשונים, אם כי הקשה מהגמרא כנ"ל). ולפי אותה שיטה, כל הנידון בסוגיתנו אינו אלא לאחר שחכמים גזרו על יחוד פנויה, ואין זו רהיטת הסוגיא, כנ"ל.

ובספר בית ישי (עד) כתב ליישב את שיטתם עם סוגיתנו, שבאמת אין כאן יחוד מן הכתוב להתיר יחוד של הסוטה, אלא מפשט הפסוק והביא האיש את אשתו מפורש שמותר לו היחוד, ושוב אין לומר שחכמים אסרו זאת, וכמו שכתב הט"ו (יו"ד קיז ובכ"מ. וע' בהגהות רי"א חבר כאן. וע"ע בענין זה במובא בב"מ ע) שדבר המפורש בתורה להתר, אין חכמים אוסרים.

'אל תסתרי עם פלוני' ודברה עמו — עדיין היא מותרת. נסתרה — אסורה. 'אל תדברי עם פלוני' — אפילו נסתרה עמו מותרת, שאין זה קינוי שאמרה תורה, שהדיבור אינו כלום. והוא הדין 'לא יהא לך עסק עם פלוני' — אין זה קינוי. פוסקים, אה"ע קטו, ח. וכן כשאמר לה לא להכניס לביתה איש פלוני וכיוצא בזה, הואיל שיש במשמע שהוא אוסר עליה אפילו שלא בסתר, הלכך אין זה קינוי (עפ"י שו"ת חת"ס אה"ע ח"ב צו).

דפים ה — ו

ט. א. אשה שקינא לה בעלה ונסתרה, ומת בעלה — האם היא נופלת לאחיו ליבום או לחליצה?
ב. אשת כהן שנאנסה ונאסרה עליו, ויש לו אח חלל — האם היא מתייבמת לו אם לאו?
א. אשה שקינא לה בעלה ונסתרה ונאסרה עליו ולא הספיק להשקותה עד שמת — הרי זו חולצת ולא מתייבמת.
בטעם הדבר נחלקו הלשונות בדברי רב יוסף, אם משום והיתה לאיש אחר — ולא ליבם [ומ"מ צריכה חליצה כשם שמהבעל היתה צריכה גט], או סברא היא, שהרי התורה הוציאתה מהבית וזה נחייב אותו להכניסה! או שהכתוב קראו לנושאה איש אחר — ואין סברא לחייב את זה לייבמה. ורבא אמר: קל וחומר, אם נאסרה במותר לה, באסור לה (— אחי בעלה) לא כל שכן.
א. צרתה מתייבמת. כן פסקו הרמב"ם (יבום ו, יט) והרי"ף. וע' באור שיטתם בחדושי הגר"ח שם ובברכת שמואל יבמות ז. וכתב החזו"ן-איש (קכז, ז) שחליצת הסוטה פוסלת צרתה ואינה כחליצה גרועה שצריכה לחזור על כולן.
ב. האחרונים דנו האם הסוטה לאח עומדת באיסור כרת ד'אשת אח' כיון שנתמעטה מיבום מדאורייתא, אם לאו. ויש תולים זאת במחלוקת הראשונים. (ע' שעה"מ יבום ו, י; חזו"א קל, ד).
דין סוטה-ודאי לענין יבום וחליצה, ודין צרתה — ביבמות יא.

ב. אשת כהן שנאנסה ומת בעלה ויש לו אח חלל — מתייבמת, שאעפ"י שנאסרה על בעלה, לא נאסרה על אחיו שנתחלל מהכהונה והוא כישראל.
היה האח כהן כשר, אינה מתייבמת. וכתב הנמוקי-יוסף (ביבמות יא) להסתפק אם צריכה חליצה אם לאו. (ע"ע בית שמואל קעג; משנה למלך יבום ו, יט; אבני נזר אה"ע רל; אחיעזר ח"א א, יג; חזו"ן איש קל, ז; שפת אמת).

דף ו

י. א. אלו נשים אסורות לאכול בתרומה משום זנות או חשש זנות?
ב. סוטה שיש לה עדי טומאה במדינת הים, האם המים בודקים אותה?
א. אלו אסורות מלאכול בתרומה —
האומרת טמאה אני לך; —
א. לדברי רב ששת (בנדרים ז:), דוקא לאחר קינוי וסתירה אסורה בתרומה, אבל ללא קינוי וסתירה אוכלת, שלא תוציא לעז על בניה. וכן מפרש בירושלמי (תוס'). וכתב בחדושים-ובאורים שמסתבר שאינה מותרת אלא בתרומה דרבנן, אבל תרומה דאורייתא כיצד אפשר להתירה בזמן שהיא יודעת

בעצמה שטמאה). והלכה כרבא שבכל אופן אינה אוכלת. (רמב"ם תרומות ח, טו).
ב. אף אם בדקוה המים ונמצאת נקיה, אם אמרה טמאה אני אינה אוכלת בתרומה, כי תולים שהמים לא בדקו, אם משום שבעלה אינו מנוקה מעוון או שהיו עדים במדה"י. (עפ"י משנה למלך תרומות ח, טו; משמרות כהונה. ובספר חדושים ובאורים פקפק בדבר).
ג. כתב בספר משמרות כהונה (לרבי אברהם הכהן יצחקי, מחכמי תוניס), האומרת טמאה אני ואחר כך אכלה בתרומה — לוקה, שהאיסור הוחזק על פיה, וכדרך שכתב הרמב"ם לענין עד אחד באיסורין).

ושבאו עדים שהיא טמאה, אפילו לאחר שתיית המים; — משמע בגמרא שדין זה אינו מוסכם, שאם נוקטים שהמים בודקים אפילו יש לה עדים במדינת הים (כדחיית רב יוסף), וגם אין זכות תולה במים המרים (כרבי שמעון) — הרי בדיקת המים הוכיחה שעדי שקר הם ומותרת בתרומה (וכן נראה מתוך דברי התורא"ש ור"ת בספר הישר). ואולם ברמב"ם משמע שלא נפסלו העדים, כי תולים שבעלה אינו מנוקה מעוון. אך נראה שאם יודע בעצמו שנקי מאותו עוון, מותר לו להאכילה בתרומה. (עפ"י אור שמח).

והאומרת איני שותה; —
ושבעלה אינו רוצה להשקותה. (או שמת בעלה קודם שישקנה. רמב"ם); —
ושבעלה בא עליה בדרך, שאין המים בודקים אותה.

ב. רב ששת אמר: סוטה שיש לה עדים במדינת הים אין המים בודקים אותה. (ונסתרה והיא נטמאה ועד אין בה... — שאין מי שיודע בה). וכן הוכיח ממשנתנו, ורב יוסף דחה ראייתו. (רבא הקשה על רב יוסף, וחולק עליו — ע' אבי עזרי סוף הל' רוצח). ואולם שנו בברייתא כדברי רב ששת, ומטעם אחר. (...וטהרה הוא, ונקתה... — ולא שיש לה עדים במדינת הים, שניצולת מן המים). ונפקא מינה, שאם לאחר ששתתה באו עדי טמאה — נאסרת על פיהם אעפ"י שלא ניזוקה כלל בשתיית המים. [ואפילו אם נוקטים אין זכות תולה במים].

סוטה שיש לה עד אחד במדינת הים — משמע בתוס' שאין המים בודקים אותה, שהעד האחד כשנים. (כן נקטו הרבה אחרונים בדעתם — ע' נודע ביהודה תנינא אה"ע קסא; אבני מלואים בסוף הספר; בית הלוי ח"ב מב; דובב מישרים ח"ג קלו; חזון איש קלג, א; שפת אמת וח"ב). ואין כן דעת הרמב"ם (ג, כג). ויש אומרים שאף התוס' מודים שהמים בודקים אותה. (משנה למלך שם; מנחת חינוך (שסה, ל).

כתב בספר מנחת חינוך (שסה, ח), אם נוקטים שעד אחד היודע שנטמאת, המים בודקים אותה — אין העד חייב להעיד, ומותר לו לשתוק כדי שיבדקוה המים. משא"כ בשני עדים, כיון שאין המים בודקים, מחויבים להעיד כדי שלא יימחק שם השם בחנם. (ולכאורה נראה שכשם שמאיימים עליה שלא תשתה, כדי שלא יימחה שם שנכתב בקדושה, כדלהלן ז, כך חייב העד להשתדל בדבר, למנוע השתיה על ידי עדותו).

- יא. א. אלו סוטות מנחותיהן נשרפות?
- ב. אלו שמנחותיהן יוצאות לחולין?
- ג. אלו ששיירי מנחותיהן נאכלות?

א. אלו שמנחותיהן נשרפות —

האומרת קודם השקאתה, טמאה אני לך; —

א. הוא הדין אם אמרה איני שותה או שלא רצה הבעל להשקותה, או שבעלה בא עליה בדרך. (משנה כג. וערמב"ם סוטה ד, יד). ודוקא אחר קידוש כלי, אבל קודם לכן תצא לחולין, וכדלהלן).

ב. לכאורה נראה שהמנחה טעונה עיבור צורה, שהרי אין פסולה בגופה. וכן מבואר בתוספתא (ב) לענין נטמאה מנחתה. (עפ"י גליונות קהלות יעקב; חדושים ובאורים — להלן כ).

ושבאו לה עדי טמאה לאחר שנתקדשה המנחה. מבואר בגמרא שלדברי רב ששת שסוטה שיש לה עדים במדינת הים אין המים בודקים אותה, מדין תורה הקדש בטעות הוא זה, כי הוברר שלא היתה ראויה למנחה, אבל מדרבנן מנחתה נשרפת, שלא יאמרו מוציאים מכלי שרת לחול (רב פפא. ומשמע שהלכה כמותו. ע' לקוטי הלכות).

ואולם אם מעידים שנטמאה לאחר שקדשה המנחה בכלי, אין כאן הקדש בטעות, ומנחתה נשרפת מדין תורה (רב יהודה מדיסקרתא); —

נטמאת המנחה לאחר קידוש כלי — הרי היא ככל המנחות ותשרף; —

קדש הקומץ ולא הספיק להקריבו עד שמת הוא או שמתה היא.

הוא הדין אם מת או מתה משנתקדשה המנחה בכלי ועדיין לא קמץ. (תוס' כב: ד"ה אלו;

רמב"ם סוטה ד, יד);

דין מנחת אשת כהן — להלן כג.

ב. כל שלא נתקדשה המנחה בכלי והוברר שהאשה נטמאה, או שנטמאת המנחה — יוצאת לחולין על ידי פדיון.

א. יש מי שכתב בדעת הרמב"ם [דלא כרש"י], שאם האשה אינה שותה כגון שאומרת טמאה אני לך או שיש עדים וכד', אין פודים את המנחה, אלא תצא לחולין על ידי שאלה. ודוקא קודם קידוש כלי, אבל לאחר מכן אין מועילה שאלה. (עפ"י מרומי שדה כאן. וע"ע מה שכתב בדף כג. ובהגהות רד"ל כב:).

ב. דוקא כשהוברר שהיא טמאה, אבל בלאו הכי, אעפ"י שהוברר שלא היתה ראויה לשתות מעיקרא, כגון שבעלה בא עליה בדרך או שנשאו ונתנו בה הנשים קודם שקדשו המנחה — מנחתה קדושה ואינה יוצאה לחולין. (עפ"י משנה כב-כג ותוס' שם).

נמצאו עדי הסתירה זוממין — מנחתה חולין גמורין, שהוברר שלא היתה ראויה מלכתחילה לשתות. נראה דוקא קודם קמיצה, אבל לאחר הקמיצה יש בדבר איסור דרבנן ונשרפת. (תוס' עפ"י כריתות כו:).

ג. קרב הקומץ ולא הספיק לאכול שיריים עד שמת הוא או עד שמתה היא — הרי היא ככל המנחות ותאכל, שעל הספק באה מתחילה, כיפרה ספקה והלכה לה.

א. נראה שהוא הדין אם באו עדי טמאה לאחר שקרב הקומץ. (תוס'. [וכן יש לדייק קצת מרש"י]. ובחזון איש (קמו) תמה על דבריהם. וע' אבי עזרי סוף הל' רוצח). ובחדושי ר' מאיר שמחה (ובספרו אור שמח — סוטה ד, יד) כתב שלרב ששת שכל שיש עדים אין המים בודקים — מנחתה נשרפת.

מסתבר שהוא הדין אם אמרה איני שותה או טמאה אני לאחר שקרבה מנחתה — השירים נאכלים. (חדושים ובאורים כ:).

ב. הרמב"ם (סוטה ד, יד כפי הגירסא שלפנינו. וי"א שטעות סופר היא בספרי רמב"ם וגורסים להפך. והאו"ש דחה גרסה זו) פסק אין שייריה נאכלים. וע' קרן אורה; שפת אמת ועוד; תדושים ובאורים להלן (כ). ובאור-שמת צדד לפרש דבריו כאשר עדין לא שנתה [שבדיעבד הקריב קודם שתיש כשר] ומשום כן אין השריים נאכלים אלא מתפורים על בית הדשן).

דף ז

- יב. א. מי שקינא לאשתו ונסתרה והוא חפץ להשקותה — כיצד הוא עושה?
ב. האם מותר לבעל להתיחד עם אשתו שקינא לה ונסתרה, קודם ההשקאה?
א. כיצד עושה לה? מוליכה לבית דין (של שלשה, לקבל עדי קינוי וסתירה. הו"ב) שבאותו מקום, ומוסרים לו שני תלמידי חכמים, ללוותם לבית דין הגדול שבירושלים, שמא יבוא עליה בדרך, והם מתרים בו שלא יבוא עליה. ואם עבר ובא, הם מעידים עליו כדי שלא ישקה, שאין המים בודקים כאשר האיש אינו מנוקה מעוון. רבי יהודה אומר: בעלה נאמן עליה ואין צריכים ללוותם.
ב. לדברי חכמים, הבעל אסור להתיחד עם אשתו הסוטה, [ואין ללמוד התר מאשתו נדה, שכן הנדה מותרת לאחר זמן ואין יצרו תקפו כל כך, משא"כ זו. ועוד, שהגדה חמורה שהיא בכרת לכך בעלה נאמן עליה, משא"כ הסוטה שהיא בלאו]. ולדברי תנא קמא בברייתא אחרת, מהתורה האיש מביא את אשתו (ללא מלווים) אבל אמרו חכמים מוסרים לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך. ורבי יהודה מתיר הדבר אפילו מדרבנן.
הלכה כסתם מתני' שאסור ביחוד. הלכך כופים אותו להוציאה מביתו כדרך שמעשים לפסולות. (עפ"י שו"ע אה"ע קטו, ח ובהגר"א).

דפים ז — ח

- יג. א. מהם המעשים המקדימים לשתייה בבית המקדש?
ב. אלו מעשים היו נעשים בשער נקנור?
א. היו מעלים אותה לבית הגדול שבלשכת הגזית ('תורה — תורה' מוקן ממרא, מה להלן בשבעים ואחד אף כאן). ומושיבים אותה ביניהם ומאיימים עליה שלא בפני בעלה (רמב"ם. וע' הו"ב) כדרך שמאיימים על עדי נפשות, אומרים לה: בתי הרבה יין עושה הרבה שחוק עושה הרבה ילדות עושה הרבה שכנים הרעים עושים. עשי לשמו הגדול שנכתב בקדושה שלא ימחה על המים. ואומר לפני דברים שאינה ראויה לשמען, היא וכל משפחת בית אביה, מהודאות הצדיקים הראשונים, כיהודה וראובן שהודו וקבלו שכרם לעולם הבא ובעולם הזה.
נראה שאיום אינו מעכב, ואעפ"י שלא איימו עליה כלל — היתה שותה, כגון לאחר שגלו סנהדרין מלשכת הגזית. (עפ"י תוס'. וכ"כ המנ"ח (שסה, לו) בדעת הרמב"ם. וע' קרן אורה ופר"ח).
אם אמרה טמאה אני — שוברת כתובתה ויוצאת (ואין לה לא עיקר ולא תוספת. עפ"י שו"ת הרי"ף לו; שו"ת הרא"ש לב, ט). ואם אמרה טהורה אני — מעלים ומורידים אותה (רש"י פירש מכל ההר. ויש חולקים) ושוב מעלים כדי ליגעה, שתקצר נפשה ותודה, עד שמעמידים אותה בשער המזרח, שער